

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia (jud. Z. Aramă)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Traciuc, M. Anton, I. Cotruță)

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud. V. Clevadi, M. Pitic, O. Sternioală)

ÎNCHEIERE

09 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Valentina Clevadi
Mariana Pitic
Oleg Sternioală

examinând cererea de revizuire depusă de Smochin Marcel,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Alexei Russu
împotriva lui Marcel Smochin, Tamarei Smochin, notarului privat Maria Stog,
intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Cimișlia cu privire la declararea
nulității actului juridic și obligarea rectificării înscrierii în Registrul bunurilor
imobile,

împotriva deciziei din 30 noiembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă :

La 11 octombrie 2013, Alexei Russu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Marcel Smochin, Tamarei Smochin, notarului privat Maria Stog,
intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Cimișlia cu privire la declararea
nulității actului juridic și obligarea rectificării înscrierii în Registrul bunurilor
imobile.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, la 23 ianuarie 2009 reclamantul, în calitate
de vânzător, a încheiat cu Marcel Smochin, în calitate de cumpărător, contractul de
vânzare – cumpărare, autentificat de notarul privat Maria Stog, a casei de locuit din
or. Cimișlia str. Ion Soltis, 20, la prețul de 4800 euro, echivalentul a 65629 lei.
Conform evaluării cadastrale de la acea dată bunul imobil costa 122184 lei, iar prețul
de piață era mult mai mare.

A susținut că, având nevoie de bani pentru a pleca la muncă peste hotarele țării,
precum și pentru efectuarea unei intervenții chirurgicale fiicei sale, a convenit cu
pârâții, care locuiesc în mun. Chișinău, că îi vor împrumuta suma de 3000 euro, cu
dobândă, urmând ca peste o perioadă rezonabilă de timp să-i restituie suma de 4800
euro. Ca condiție de acordare a împrumutului a fost punerea/gajarea casei de locuit,
drept garanție a executării obligației, contractul urmând a fi încheiat cu Marcel
Smochin, fiul Tamarei Smochin.

A relatat că, notarul Maria Stog a întocmit actele necesare și reclamantul le-a
semnat, fiindu-i explicat că urmează a fi încheiat un contract de împrumut cu gajarea

casei de locuit. Reclamantul a primit de la Tamara Smochin împrumutul de 3000 euro, iar de la notar nu a primit actele pe care le-a semnat.

A menționat că, la 13 noiembrie 2009 reclamantul a restituit Tamarei Smochin suma de 2000 euro, fiind întocmită o recipisă de primire a banilor. La 24 iulie 2011 reclamantul a mai restituit încă 800 euro, la fel fiind întocmită o recipisă. Restul sumei de 200 euro i-a întors lui Marcel Smochin, fapt confirmat prin recipisa scrisă de acesta.

A indicat că, în prezent, Tamara Smochin și Marcel Smochin solicită de la reclamant suma de 1800 euro cu titlu de dobândă pentru împrumutul acordat, amenințându-l că în caz contrar acesta va rămâne fără casă.

A mai susținut că, inițial, reclamantul a crezut că îi pot lua casa din cauza gajului, dar ulterior, a constatat că de fapt între acesta și Marcel Smochin a fost încheiat un contract de vânzare-cumpărare a casei de locuit și nu un contract de gaj.

A remarcat că, nu a avut intenția să-i vândă casa și nici nu a știut că notarul a întocmit un contract de vânzare-cumpărare.

A solicitat reclamantul declararea nulității absolute a contractului de vânzare – cumpărare din 23 ianuarie 2009, obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Cimișlia de a radia din Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate al lui Smochin Marcel asupra bunului imobil menționat.

Prin hotărârea din 16 octombrie 2014 a judecătoreiei Cimișlia s-a admis parțial acțiunea înaintată de Alexei Russu; s-a constatat nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil compus din lotul de teren pentru construcții cu nr. cadastral 2901310087 cu suprafața 0.1243 ha, casă de locuit individuală cu nr. cadastral 2901310087.01 cu suprafața 61,40 m.p., construcție accesorie cu nr. cadastral 2901310087.02 cu suprafața 51,90 m.p., construcție accesorie cu nr. cadastral 2901310087.03 cu suprafața 30,07 m.p., situate în or. Cimișlia, str. Ion Soltis, 20, evaluate la prețul de 122184 lei, încheiat la 23 ianuarie 2009 între Alexei Russu și Marcel Smochin și autentificat de notarul privat Maria Stog; s-a încasat de la Marcel Smochin și Tamara Smochin cheltuielile de judecată în mărime de 1137 lei în beneficiul lui Alexei Russu; s-a încasat de la Marcel Smochin și Tamara Smochin în mod solidar taxa de stat în bugetul de stat neachitată în mărime de 2528,52 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Prin încheierea din 02 aprilie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea Tamarei Smochin de scutire de la plata taxei de stat; s-a scutit Tamara Smochin de la plata taxei de stat aferentă apelului și s-a respins cererea lui Marcel Smochin cu privire la amânarea și eșalonarea plății taxei de stat; nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Marcel Smochin, fiind comunicat lui Marcel Smochin despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 2749,14 lei, fiindu-i acordat termen de 7 zile din data recepționării încheierii.

Prin decizia din 23 septembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție s-a respins recursul declarat de Smochin Marcel și s-a menținut încheierea din 02 aprilie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 10 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Smochin Marcel.

Prin decizia din 10 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul depus de Smochin Tamara; s-a casat parțial hotărârea din 16 octombrie 2014 a

judecătorei Cimișlia în partea încasării în mod solidar de la Smochin Tamara a taxei de stat neachitată în mărime de 2528,52 lei.

Prin încheierea din 26 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea lui Smochin Marcel privind repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit cererea de apel depusă de Smochin Marcel împotriva hotărârii din 16 octombrie 2014 a judecătorei Cimișlia.

La data de 26 august 2016 avocatul Potereanu Dina, în interesele lui Smochin Marcel, a declarat recurs împotriva deciziei din 26 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea acesteia cu remiterea pricinii la rejudecare la faza primirii apelului.

Prin decizia din 30 noiembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție s-a respins recursul declarat de către avocatul Potereanu Dina, în interesele lui Smochin Marcel, și s-a menținut încheierea din 26 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău.

La 30 mai 2017, conform sigiliului aplicat pe plicul poștal (f.d. 188, vol. II) Smochin Marcel a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 30 noiembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție solicitând casarea deciziei contestate și a încheierii din 26 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău cu trimiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

În motivarea cererii de revizuire s-a indicat că, atât decizia contestată, cât și încheierea din 26 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău sunt neîntemeiate și pasibile de a fi casate, deoarece nu corespund, în mod special, tuturor normelor de drept material, procedural, interpretând eronat poziția participanților la proces și analogia legii.

Precizează că, prin depunerea apelului împotriva hotărârii primei instanțe, Smochin Marcel a avut intenția de a arăta instanței de apel că instanța de fond, la adoptarea hotărârii, a nu a identificat exact imobilul și greșit a aplicat legea referitor la nulitatea contractului, fapt ce a dus la încălcarea gravă și directă asupra drepturilor lui Smochin Marcel la proprietate și la un proces echitabil, drepturi garantate prin dispoziția art. 1 al Protocolului adițional la Convenție.

Opinează că, instanța de apel nu a luat în considerare cererile de amânare ale reprezentantului acestuia, prin care s-a solicitat de a stabili ședința de judecată după 01.08.2016, ci prezenta cauză a fost examinată de către instanța de apel la 26 iulie 2016, fapt ce i-a lezat dreptul lui Smochin Marcel la un proces echitabil.

Astfel, ca temei de drept revizuentul a invocat art. 449 Cod de procedură civilă.

Studiind materialele dosarului, în raport cu argumentele invocate în cererea de revizuire, Colegiul consideră că, cererea de revizuire este neîntemeiată și urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.448, alin. (4) CPC, cererile de revizuire împotriva deciziilor curților de apel în privința cărora Curtea Supremă de Justiție s-a pronunțat printr-o decizie asupra inadmisibilității se examinează de Curtea Supremă de Justiție.

În conformitate cu art. 451, alin. (1) CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449.

În conformitate cu art. 452, alin. (1¹) CPC, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se

desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

În conformitate cu art.453, alin.(1) CPC, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite unul din următoarele acte de dispoziție încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Din dispozițiile legale sus-citate, urmează că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice.

De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 CPC.

În conformitate cu art. 449 Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care: a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu pricina care se judecă; b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii; c) instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces; e) s-a anulat ori s-a modificat hotărârea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere; e¹) a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată sau Curtea Supremă de Justiție a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului; g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova; h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Raportând la caz norma de drept precitată, Colegiul reține că, Smochin Marcel depunând cerere de revizuire, a invocat dezacordul cu soluția instanței de recurs prin relatarea situației în viziunea acestuia, motive ce au fost cercetate, analizate și combătute în cadrul judecării pricinii în instanțele de judecată.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că aceste circumstanțe nu constituie temei de revizuire prevăzut de art. 449 CPC, deoarece instanțele de judecată s-au expus asupra motivelor invocate în prezenta cerere de revizuire.

În contextul dat, Colegiul remarcă că în cadrul revizuirii nu se verifică legalitatea și temeinicia hotărârii adoptate, ci în baza unor temeiuri strict prevăzute de lege are loc redeschiderea procesului și aceste temeiuri trebuie să fie obiective, reale și legale.

Însă, circumstanțele invocate de către Smochin Marcel nu sunt prevăzute de art. 449 CPC ca temei de revizuire și nu pot influența soluția adoptată.

La fel, se remarcă că în cadrul revizuirii nu se verifică legalitatea și temeinicia hotărârii adoptate, ci în baza unor temeiuri strict prevăzute de lege are loc redeschiderea procesului și aceste temeiuri trebuie să fie obiective, reale și legale.

Instanța de revizuire reiterează că unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că o soluție definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată (cauza Roșca c. Moldovei, nr. 6276/02, § 24, din 22 martie 2005). Principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat.

Acest principiu insistă asupra faptului, că nici o parte la proces nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri care este definitivă și executorie, chiar în scopul reluării procesului de judecată și o nouă soluționare a cauzei. Competența Curții Supreme de Justiție este de a corecta lacunele în drept și omisiunile justiției, și nici într-un caz de a efectua o reexaminare. Revizuirea nu trebuie tratată ca un recurs în anulare, și nici existența a două păreri asupra aceleiași probleme nu poate servi temei pentru reexaminare. Ca excepție de la acest principiu se face în cazul în care reexaminarea este necesară în temeiul circumstanțelor fundamentale și obligatorii.

În consecință, admiterea cererii de revizuire în împrejurările reținute va constitui incontestabil o încălcare a principiului securității raporturilor juridice (Popov (2) vs Moldovei, E. Duca vs Moldovei ș.a).

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Smochin Marcel, deoarece revizuentul nu a prezentat instanței circumstanțe ce ar putea servi ca temei pentru revizuirea deciziei din 30 noiembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție.

În conformitate cu art. 453 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Smochin Marcel împotriva deciziei din 30 noiembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Alexei Russu împotriva lui Marcel Smochin, Tamarei Smochin, notarului privat Maria Stog, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Cimișlia cu privire la declararea nulității actului juridic și obligarea rectificării înscrierii în Registrul bunurilor imobile.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valentina Clevadi

Judecători

Mariana Pitic

Oleg Sternioală